

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego **„Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarności – koordynacja na rzecz zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej”**

Temat innowacyjny: **Poszukiwanie skutecznych metod zapewniania trwałości
funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej**

Nazwa projektodawcy: **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu**

Tytuł projektu: **„Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarności – koordynacja na rzecz
zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej”**

Numer uchwały: **453/2011 z dnia 14 kwietnia 2011 roku**

Poznań, grudzień 2011

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

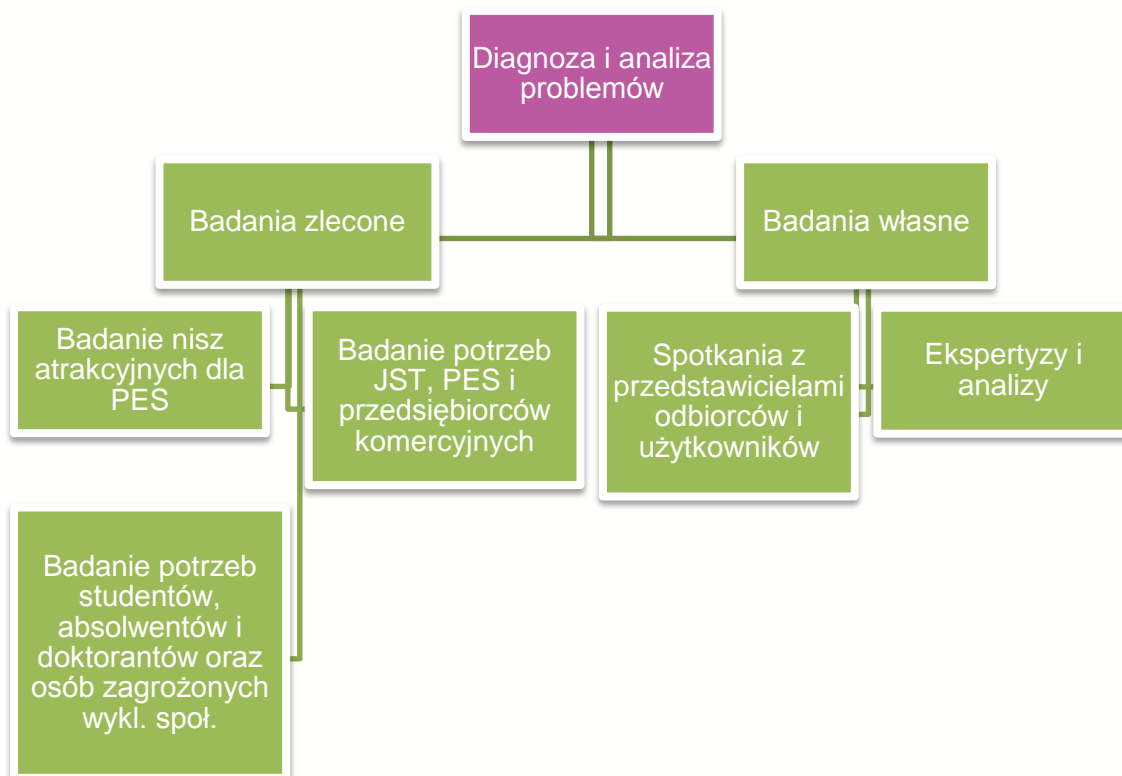
1

I Uzasadnienie realizacji projektu

1. Działania wykonane w ramach etapu pogłębionej diagnozy i analizy

W ramach projektu innowacyjnego testującego wykonano szereg działań mających na celu pogłębioną analizę problemów wyjściowych dla realizacji niniejszego projektu. Strukturę podjętych działań prezentuje poniższy diagram.

Rysunek 1. Działania w fazie diagnozy i analizy.

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

2

Realizowane badania zlecone miały dostarczyć informacji na temat najważniejszych kierunków rozwoju ekonomii społecznej w woj. wlkp. oraz na temat adekwatności zakładanych w modelach partnerów działań do potrzeb ich odbiorców. Badania miały charakter przede wszystkim jakościowy i badały nie tyle skalę występowania określonych problemów, co same problemy, ich przejawy, przyczyny i konsekwencje. Krótka charakterystyka badań:

- **Badanie obszarów działalności gospodarczej (branż) dostępnych i atrakcyjnych dla podmiotów ekonomii społecznej w województwie wielkopolskim (zał. nr 3 do strategii)**

Cel badania - wyznaczenie obszarów działalności gospodarczej związanych z realizacją usług publicznych oraz działalnością na otwartym rynku, w których zasadne jest stymulowanie podejmowania działalności gospodarczej przez PES w woj. wielkopolskim. Zadaniem była identyfikacja takich produktów bądź usług, w ramach wytwarzania/oferowania, których podmioty ekonomii społecznej mogłyby prowadzić stabilną działalność dobrze osadzoną w rynkowych realiach (powiązania z dostawcami, kooperantami, klientami) oraz dostosowaną do specyfiki działalności podmiotów ekonomii społecznej. Badanie zrealizowano pod kątem sześciu branż: selektywnej zbiórki odpadów, zarządzania elektro-śmieciami, usług opiekuńczych, usług telekomunikacyjnych (IT), rękodzieła i agroturystyki oraz możliwości ich systemowego wsparcia ze strony samorządu. Zastosowane metody: analiza desk research, analiza PEST, wywiady IDI i FGI, panel ekspercki. Uczestnicy badania: PES, przedsiębiorcy komercyjni, przedstawiciele JST, NGO, OWES, decydenci.

Rekomendacje:

- na poziomie regionalnym właściwe jest tworzenie bazy wiedzy o specyfice poszczególnych branż, potencjalnie atrakcyjnych dla działalności gospodarczej przedsiębiorstw społecznych;
- konieczne jest rozwijanie kompetencji przedstawicieli instytucji wspierających działalność ekonomii społecznej w zakresie analiz sytuacji na lokalnym rynku;
- wskazane jest strategiczne planowanie roli ES i monitorowanie sytuacji oraz włączenie do współpracy przedstawicieli sektora ES;
- wsparcie PES w postaci doradztwa biznesowego, szkoleń z zakresu zarządzania oraz marketingu;

- budowanie sieci współpracy PES z samorządami i lokalnymi przedsiębiorcami;
- prowadzenie szkoleń i doradztwa dla przedstawicieli samorządu lokalnego m.in. z zakresu budowania partnerstw lokalnych, systemu współpracy z komponentem dot. ES.
- **Badanie potrzeb grup docelowych (osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz studenci, absolwenci i doktoranci szkół wyższych), (zał. nr. 4 do strategii)**

Badanie realizowane było w kontekście opracowywania modelu preinkubacji/inkubacji. Cel badania - diagnoza potrzeb grup docelowych w kontekście modelu preinkubacji, w tym uwzględnienie specyficznych potrzeb ze względu na płeć, bariery współpracy obu grup oraz ocenę adekwatności modelu do potrzeb odbiorców. Zastosowane metody: analiza desk research, wywiady IDI, wywiady FGI, ankieta audytoryjna, ankieta internetowa. Uczestnicy badania: studenci, absolwenci i doktoranci kierunków humanistycznych, klienci OPS, przedstawiciele OPS z powiatu poznańskiego. Rekomendacje:

- pozytywne nastawienie środowiska studenckiego w stosunku do sektora ES pomimo ogólnego braku wiedzy i znajomości tematu dot. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz sektorem ES;
- konieczne jest budowanie od podstaw współpracy poprzez wzajemne poznanie się tych środowisk oraz wspólne przeszkolenie i doradztwo.
- **Badanie potrzeb JST, przedsiębiorców oraz przedsiębiorstw społecznych (zał. nr 5 do strategii)**

Badanie realizowane było w kontekście opracowywania modeli partnerstw prywatno-społecznych oraz modelu szkoleń dla animatorów/tutorów ekonomii społecznej. Cel badania - diagnoza potrzeb poszczególnych grup w kontekście tworzonych modeli, bariery współpracy obu grup przedsiębiorców oraz działalności JST w obszarze animowania ES oraz ocena adekwatności modeli do potrzeb odbiorców. Zastosowane metody: analiza desk research, wywiady IDI, wywiady FGI. Uczestnicy badania: przedstawiciele PES, przedsiębiorcy, przedstawiciele JST. Rekomendacje:

- w kontekście zbyt ogólnej wiedzy nt. ekonomii społecznej wskazane jest stworzenie programu szkoleń dla przedstawicieli JST dot. ES;

- konieczne jest zindywidualizowanie szkoleń oraz znajomość i uwzględnienie warunków lokalnych;
- wskazana jest potrzeba powstania platformy informatycznej w kontekście stałego dostępu do wsparcia merytorycznego oraz wiedzy z zakresu ES;
- najbardziej skutecznym narzędziem szkoleń jest praktyczne podejście do zagadnień;
- konieczne jest promowanie wiedzy dot. ES oraz dobrych praktyk;
- oferta powstających PES powinna stanowić uzupełnienie lokalnego rynku (unikanie działalności konkurencyjnej wobec przedsiębiorców lokalnych), możliwe to będzie jedynie poprzez sieć partnerskich powiązań tych środowisk.

2. Samorząd Województwa Wielkopolskiego a rola Ekonomii Społecznej

Ekonomia społeczna (ES) to osiągnięcie celów społecznych metodami ekonomicznymi. Z perspektywy regionu najpoważniejszymi wyzwaniami w wymiarze społeczno-ekonomicznym jest zapobieganie bezrobociu, włączanie osób wykluczonych w aktywne życie społeczne, utrzymywanie spójności społecznej i terytorialnej. Strategiczne i kompleksowe wspieranie rozwoju regionalnego ES może stanowić odpowiedź na te problemy. Wzmacnianie sektora ES w perspektywie osiągnięcia celów Strategii Europa 2020 jest drogą promowaną przez Komisję Europejską, szczególnie w kontekście obecnej sytuacji recesji gospodarczej i zagrożenia kryzysem. W celu sprzyjania „silnie konkurencyjnej społecznej gospodarce rynkowej” Komisja umieściła gospodarkę społeczną i innowacje społeczne w samym centrum swoich zainteresowań, pod względem zarówno spójności terytorialnej, jak i poszukiwań oryginalnych rozwiązań problemów społecznych, w szczególności walki z ubóstwem i wykluczeniem. Gospodarka społeczna przez KE postrzegana jest jako wyposażona w zdolność innowacyjnego reagowania na bieżące wyzwania ekonomiczne, społeczne i, w niektórych, przypadkach środowiskowe. Przejawia się to poprzez tworzenie trwałych miejsc pracy, które w niewielkim stopniu podlegają delokalizacji, sprzyjanie włączeniu społecznemu osób wykluczonych, udoskonalanie lokalnych usług społecznych, przyczynianie się do spójności terytorialnej (komunikat KE z dnia 25.10.2011 r.).

Samorząd Województwa Wielkopolskiego postrzega swoją rolę jako koordynatora i inicjatora przedsięwzięć mających na celu stymulowanie rozwoju ES w woj. wlkp. Tak jak pojedynczy podmiot ekonomii społecznej (PES) realizuje swoją misję społeczną np. zatrudnianie osób zagrożonych wykl. społ. poprzez swoją działalność gospodarczą w makroskali SWW może realizować swój cel społeczny jakim jest inkluzja społeczna poprzez działalność na rzecz PES. Ponadto Samorząd realizując politykę otwartości potwierdzoną w „Strategii Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020” korzysta ze wszystkich szans i zasobów, wśród których ważną rolę odrywają partnerstwa pomiędzy różnymi podmiotami życia społecznego i gospodarczego.

Droga partnerstw przyjęta została w realizacji zadań z obszaru polityki społecznej powierzonych Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Poznaniu (ROPS). ROPS dysponuje potencjałem kreowania i implementowania nowych rozwiązań instytucjonalnych, a podjęte w niniejszym projekcie działania mają na celu wypracowanie ram współdziałania w obszarze ES.

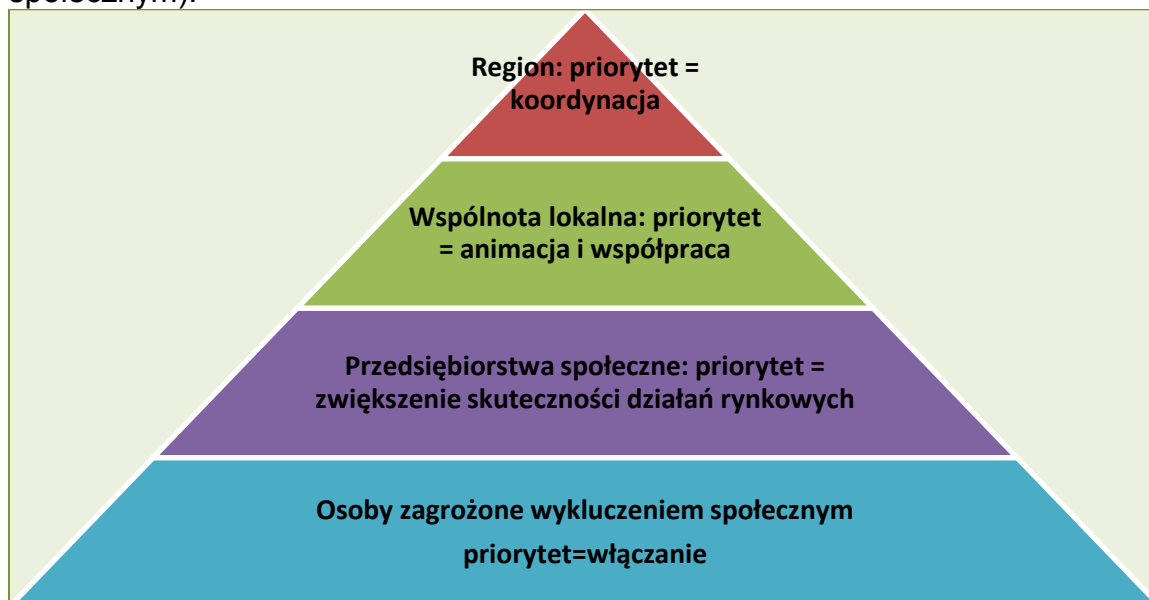
Wyrazem wdrażania idei partnerstwa są różne przedsięwzięcia jakie podejmowane są z inicjatywy ROPS. Jednym z istotnych elementów jest tworzony wieloletni plan na rzecz ES, który wyznacza ramy operacyjne strategicznego rozwoju ES. Natomiast wypracowaniem narzędzi wspierających rozwój sektora ES zajmuje się właśnie projekt innowacyjny. Produkty finalne projektu, po pomyślnej walidacji, będą mogły zostać zaimplementowane i włączone w główny nurt polityki regionalnej. Kolejnym ważnym ogniwem działającym na rzecz rozwoju ES są Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), które w ramach realizowanych projektów z Poddziałania 7.2.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, bezpośrednio wspierają podmioty ekonomii społecznej, współuczestniczą w tworzeniu wieloletniego planu oraz wypracowują narzędzia tworzone w ramach projektu WCES.

Przedstawiony powyżej opis współpracy stanowi ważny element innowacyjności, ponieważ do tej pory brakowało skoordynowanych działań mających na celu rozwój współpracy samorządu, biznesu i podmiotów ekonomii społecznej, które wpływałyby na wzmocnienie sektora ES. Natomiast dla zapewnienia spójności wszystkich podejmowanych działań konieczne jest wyznaczenie koordynatora rozwoju ES na terenie województwa. Kolejną ważną kwestią jest uzyskanie kompleksowej wiedzy dotyczącej m. in. działań podejmowanych przez poszczególne instytucje oraz związany z tym zestaw wskaźników służących monitorowaniu sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie. Pozwoliłoby to na usprawnienie procesu decyzyjnego w zakresie wsparcia ES. Realizacja projektu poprzez wspólne działanie

samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi staje się niejako testem powyższych założeń.

Podstawowym zadaniem niniejszego projektu jest wypracowanie mechanizmów wspierania rozwoju i trwałego funkcjonowania sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym.

Projekt zakłada maksymalną kompleksowość wypracowywanych mechanizmów i oddziałuje na wszystkich poziomach funkcjonowania sektora ES: regionalnym, lokalnym, podmiotów (PES) oraz jednostek (osób zagrożonych wykluczeniem społecznym).

Rysunek 2. Poziomy podjęmowania działań.

3. Ekonomia społeczna w Wielkopolsce

Województwo wielkopolskie jest postrzegane jako jeden z regionów-liderów ekonomii społecznej. W Wlkp. funkcjonuje 9 Zakładów Aktywności Zawodowej (drugie miejsce w PL – WUW w Pozn.), zarejestrowanych jest 48 spółdzielni socjalnych (najwięcej w PL na równi ze Śląskiem -OZRSS) oraz 15 CIS-ów (WUW w Poznaniu). W regionie funkcjonują finansowane z PO KL Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz inne instytucje wspierające, które są częściowo wyspecjalizowane w udzielaniu

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

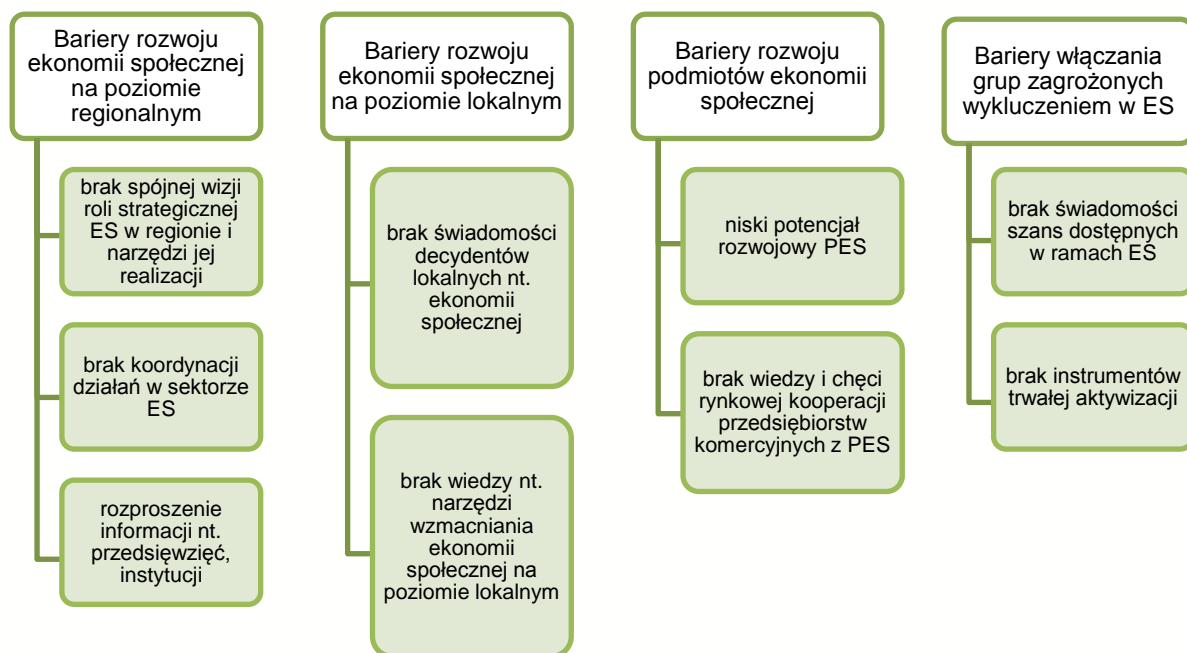
7

wsparcia określonym kategoriom osób np. ON, bezdomnym, bezrobotnym czy też instytucjom np. NGO. ES jest jednym z priorytetów władz samorządowych, co zostało określone w Strategii Polityki Społ. Województwa Wlkp. do roku 2020 oraz Porozumieniu z dnia 17.10.2010 r. na rzecz utworzenia WCES, którego sygnatariuszami, obok Marszałka Województwa Wielkopolskiego, są Prezydent Miasta Poznania, Instytut Obywatelski Pro Publico Bono oraz Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”. ROPS w Poznaniu oprócz niniejszego projektu zaangażowany jest również w inny projekt z obszaru ES pn. Centrum Ekonomii Społecznej Osób Niepełnosprawnych realizowany przez Fundację im. Królowej Polski św. Jadwigi. Ponadto koordynuje prace nad wypracowaniem Wieloletniego planu na rzecz upowszechnienia i promocji ekonomii społecznej w regionie, który powstaje w ramach projektu systemowego realizowanego z Poddziałania 7.1.3 Priorytetu VII PO KL.

Barierzy rozwoju ekonomii społecznej w Wielkopolsce

Pomimo opisanej powyżej relatywnie dobrej sytuacji sektora potencjał ES nie może być w pełni wykorzystywany. Rozwój sektora ES w woj. wlkp. jest hamowany przez wiele barier, które utrudniają budowanie trwałych i efektywnych struktur i powiązań zarówno na poziomie systemowym (powiązań pomiędzy instytucjami, planowania strategicznego rozwoju itd.), jak i na poziomie poszczególnych podmiotów, wspólnot lokalnych czy grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do najważniejszych barier rozwoju ekonomii społecznej można zaliczyć:

- bariery rozwoju ES na poziomie regionalnym;
- bariery rozwoju ES na poziomie lokalnym;
- bariery rozwoju PES;
- bariery włączania grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rysunek 3. Bariery rozwoju ES.

Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych barier znajdują się w załączniku nr 1 do niniejszej strategii.

II Cel wprowadzenia innowacji

Celem głównym projektu jest wsparcie przedsiębiorczości społecznej oraz podmiotów działających na rzecz jej rozwoju poprzez podniesienie poziomu innowacyjności społecznej i stworzenie trwałych mechanizmów funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej w okresie realizacji projektu tj. 01.05.2011-30.04.2013.

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

9

Cel główny	Efekt/stan docelowy	Wskaźnik realizacji celu	Typ wskaźnika	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Etap projektu do którego odnosi się wskaźnik	Wymiar innowacyjności	Sposób weryfikacji realizacji wskaźnika	Pomiar
Wsparcie przedsiębiorczości społecznej oraz podmiotów działających na rzecz jej rozwoju poprzez podniesienie poziomu innowacyjności społecznej i stworzenie trwałych mechanizmów funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej	model koordynacji działań w obszarze ekonomii społ. składający się z narzędzi gotowych do implementacji	Liczba modeli koordynacji działań w obszarze ES	Produkt	0	1	testowanie/upowszechnianie/włączenie	forma wsparcia	- publikacja opisująca założenia produktu finalnego dostępna na stronie www. oraz rozpowszechniana wśród użytkowników; - umowy na redakcję opisu modelu.	Jeden pomiar na koniec realizacji projektu
	-włączenie modelu do głównego nurtu polityki -większa spójność działań podejmowanych w obszarze ES - propagowanie idei ekonomii	Liczba systemów monitoringu sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym	Produkt	0	1	testowanie/upowszechnianie/włączenie	problem	- publikacja założeń monitoringu dostępna w wersji elektronicznej na stronie www; -publikacja wyników przeprowadzonego monitoringu (bazy danych, zestawienia wskaźników, analizy); - ankiety ewaluacyjne testerów systemu monitoringu; - umowa z Wykonawcą świadczącym usługi doradcze w procesie testowania.	Jeden pomiar na koniec realizacji projektu

	społecznej	Liczba raportów z ewaluacji produktu finalnego	Produkt	0	1	testowanie	forma wsparcia	- raport z ewaluacji produktu finalnego na stronie www; - umowa z Wykonawcą ewaluacji.	Jeden pomiar w 2012
		Liczba spotkań w celu upowszechnienia wypracowanych rozwiązań (seminaria, spotkania, upowszechniające)	Produkt	0	13	upowszechnianie	grupa docelowa	- listy obecności na spotkaniach; - programy spotkań. - umowy z ewentualnymi prelegentami, wykonawcami	Po jednym pomiarze w 2012 i 2013
		Liczba filmów dot. modelu, upowszechniający produkt finalny	Produkt	0	1	upowszechnianie	forma wsparcia	- zapis filmowy udostępniany na stronie www.; - umowa z realizatorem filmu.	Jeden pomiar w 2013
		Liczba zorganizowanych imprez upowszechniających - Dni Kultury Solidarności	Produkt	2	3	upowszechnianie	forma wsparcia	- listy obecności na wydarzeniach; - umowy z organizatorami wydarzeń na DKS; - ankiety ewaluacyjne uczestników.	Jeden pomiar w 2012 r.
		Liczba rozestanych wiadomości upowszechniających produkt finalny	Produkt	0	277	upowszechnianie	grupa docelowa	- potwierdzenia rozestania wiadomości.	Po jednym pomiarze w 2012 i

									2013
		Liczba zorganizowanych Kampanii Medialnych	Produkt	0	1	upowszechnianie	grupa docelowa	- artykuły prasowe oraz nagrania dostępne na stronie www; - umowy z wykonawcami.	Po jednym pomiarze w 2012 i 2013
		Liczba wypracowanych katalogów pożądanych zmian legislacyjnych	Produkt	0	1	włączanie	problem	- katalog pożądanych zmian legislacyjnych dostępny na stronie www.; - potwierdzenie przedstawienia katalogu decydom.	Jeden pomiar w 2013
		Liczba spotkań z decydentami dot. wdrażania produktu finalnego	Produkt	0	4	włączanie	grupa docelowa	- listy obecności.	Po jednym pomiarze w 2012 i 2013
Cel szczegółowy	Efekt/stan docelowy	Wskaźniki realizacji celu	typ wskaźnika	wartość początkowa wskaźnika	wartość docelowa wskaźnika	etap projektu do którego odnosi się wskaźnik	wymiar innowacyjności	sposób weryfikacji realizacji wskaźnika	Pomiar
Określenie minimalnych standardów na poziomie pojedynczego centrum działającego w obszarze wzmocnienia i	Wzmocnienie podmiotów ekonomii społecznej oraz stworzenie warunków stałego zrównoważo	Liczba wypracowanych modeli preinkubacji/inkubacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Produkt	0	1	testowanie/upowszechnianie/włączanie	forma wsparcia	- publikacja opisująca założenia modelu dostępna na stronie www. oraz rozpowszechniana wśród użytkowników.	Jeden pomiar na koniec realizacji projektu
		Liczba uczestników	Rezultat	0	120	testowanie	Grupa	- umowy o	Jeden

<p>rozszerzenia zakresu działań sektora ekonomii społecznej. Wypracowanie nowej metody koordynacji wsparcia przedsiębiorczości społecznej poprzez przetestowanie modelu koordynacji działań w obszarze ES.</p>	nego rozwoju tego sektora.	preinkubacji					docelowa	preinkubację; - deklaracje uczestnictwa; -listy obecności na szkoleniach; -notatki z obserwacji każdego z uczestników sporządzone po cyklu szkoleń.	pomiar w 2012
		Liczba uczestników inkubacji	Rezultat	0	40	testowanie	Grupa docelowa	- umowy o inkubację; - deklaracje uczestnictwa; - listy obecności zespołu w trakcie realizacji usług zleconych.	Jeden pomiar w 2012
		Liczba zgłoszonych pomysłów na stworzenie przedsiębiorstwa społecznego	Produkt	0	4	testowanie	Grupa docelowa	- ewidencja zgłoszonych pomysłów, - karty oceny biznes planów.	Jeden pomiar w 2012
		Liczba modeli partnerstw prywatno – społecznych wypracowanych w ramach projektu	Produkt	0	1	testowanie	problem	- publikacja opisująca założenia modelu dostępna na stronie www. oraz rozpowszechniana wśród użytkowników; -umowy na redakcję opisu modelu.	Jeden pomiar na koniec realizacji projektu
		Liczba godzin szkoleniowych przeprowadzonych w ramach testowania modelu	Produkt	0	576	testowanie	problem	-dzienniki zajęć; -listy obecności; -deklaracje uczestnictwa w projekcie.	Jeden pomiar w 2012

		Liczba wizyt studyjnych przeprowadzonych w ramach testowania modelu	Produkt	0	2	testowanie	problem u	- umowa na realizację wizyty studyjnej; -listy obecności.	Jeden pomiar w 2012
		Liczba listów intencyjnych podpisanych w sprawie partnerstw prywatno – społecznych zgodnie z wypracowanym modelem	Produkt	0	5	testowanie	problem u	- archiwum/ewidencja podpisanych listów intencyjnych.	Jeden pomiar w 2012
		Liczba grup testujących model partnerstwa prywatno - społecznych	Produkt	0	15	testowanie	problem u	- listy obecności.	Jeden pomiar w 2012
		Liczba edycji tutoringu dla PES przeprowadzonych w ramach testowania modelu	Produkt	0	5	testowanie	problem u	-karty usług; - umowy z przedsiębiorcami na realizację tutoringu.	Jeden pomiar w 2012
		Liczba modeli programów edukacyjnych dla animatorów/tutorów ekonomii społecznej	Produkt	0	1	testowanie/ upowszechnianie/włączenie	forma wsparcia	- publikacja opisująca założenia modelu dostępna na stronie www. oraz rozpowszechniana wśród użytkowników;	Jeden pomiar na koniec realizacji projektu
	Stworzenie unikalnego systemu współpracy instytucji rynku pracy, otoczenia	Stworzenie płaszczyzny współpracy władz odpowiedzialnych za	Liczba uczestników szkoleń zrealizowanych w ramach testowania modelu	Rezultat	0	100	testowanie	forma wsparcia	- listy obecności; -umowy uczestnictwa w projekcie; -deklaracja uczestnictwa w projekcie.

<p>ekonomii społecznej i pomocy społecznej nastawionej na wspólne działanie, a także sposobów edukowania na temat PES</p>	<p>tworzenie warunków wspólnego działania, podmiotów ekonomii społecznej oraz świata biznesu.</p>	<p>Liczba zrealizowanych spotkań edukacyjnych</p>	<p>Produkt</p>	<p>0</p>	<p>50</p>	<p>testowanie</p>	<p>forma wsparcia</p>	<p>- listy obecności; - umowy z prowadzącymi szkolenia.</p>	<p>Po jednym pomiarze w 2012 i 2013</p>
		<p>Liczba zrealizowanych wizyt studyjnych</p>	<p>Produkt</p>	<p>0</p>	<p>10</p>	<p>testowanie</p>	<p>forma wsparcia</p>	<p>- listy obecności; - umowy na realizację wizyt studyjnych.</p>	<p>Po jednym pomiarze w 2012 i 2013</p>
		<p>Liczba uczestników kolegium ekspertów</p>	<p>Rezultat</p>	<p>0</p>	<p>90</p>	<p>testowanie</p>	<p>forma wsparcia</p>	<p>- listy obecności; - umowy z ekspertami; - sprawozdania ze spotkań ekspertów.</p>	<p>Po jednym pomiarze w 2012 i 2013</p>
		<p>Liczba zrealizowanych filmów upowszechniających model</p>	<p>Produkt</p>	<p>0</p>	<p>1</p>	<p>upowszechnianie</p>	<p>forma wsparcia</p>	<p>- zapis filmowy udostępniany na stronie www.; - umowa z realizatorem filmu.</p>	<p>Jeden pomiar w 2013</p>
		<p>Liczba zorganizowanych konferencji</p>	<p>Produkt</p>	<p>0</p>	<p>1</p>	<p>upowszechnianie</p>	<p>forma wsparcia</p>	<p>- lista obecności uczestników; - umowa na organizację konferencji.</p>	<p>Jeden pomiar w 2012</p>
		<p>Liczba uczestników konferencji informacyjno-promocyjnej modelu</p>	<p>Rezultat</p>	<p>0</p>	<p>100</p>	<p>upowszechnianie</p>	<p>forma wsparcia</p>	<p>- lista obecności uczestników.</p>	<p>Jeden pomiar w 2012</p>
		<p>Liczba modeli informatycznych koordynacji działań w ramach ES</p>	<p>Produkt</p>	<p>0</p>	<p>1</p>	<p>testowanie/ upowszechnianie/włączenie</p>	<p>formy wsparcia</p>	<p>- publikacja opisująca założenia modelu dostępna na stronie www. oraz rozpowszechniana wśród użytkowników.</p>	<p>Jeden pomiar na koniec realizacji projektu</p>

Wypracowanie innowacyjnej metodologii i metodyki w realizacji łączącego interesy podmiotów lokalnych przedsiębiorstwa ekonomii społecznej	Podniesienie innowacyjności społecznej poprzez wykorzystanie istniejących zasobów i możliwości oraz stworzenie nowych kanałów przepływu i wymiany informacji.	Liczba szkoleń testujących wdrożeniowych	Produkt	0	15	testowanie	grupa docelowa	- umowy z trenerami; - listy obecności; - sprawozdania trenerów ze realizowanego szkolenia.	Po jednym pomiarze w 2012 i 2013
		Liczba uczestników szkoleń testujących wdrożeniowych	Rezultat	0	150	testowanie	grupa docelowa	- listy obecności; - ankiety wypełniane przez uczestników szkolenia; - deklaracje uczestnictwa w projekcie.	Po jednym pomiarze w 2012 i 2013
		Liczba instalacji modułów przez użytkowników	Rezultat	0	20	testowanie	grupa docelowa	- potwierdzenie elektroniczne zainstalowania modułów przez użytkowników.	Po jednym pomiarze w 2012 i 2013
		Liczba godzin doradztwa wdrożeniowego dla użytkowników	Rezultat	0	50	testowanie	grupa docelowa	- umowy z doradcami; - sprawozdanie z przeprowadzonego doradztwa; - listy obecności.	Po jednym pomiarze w 2012 i 2013

III Opis innowacji, w tym produktu finalnego

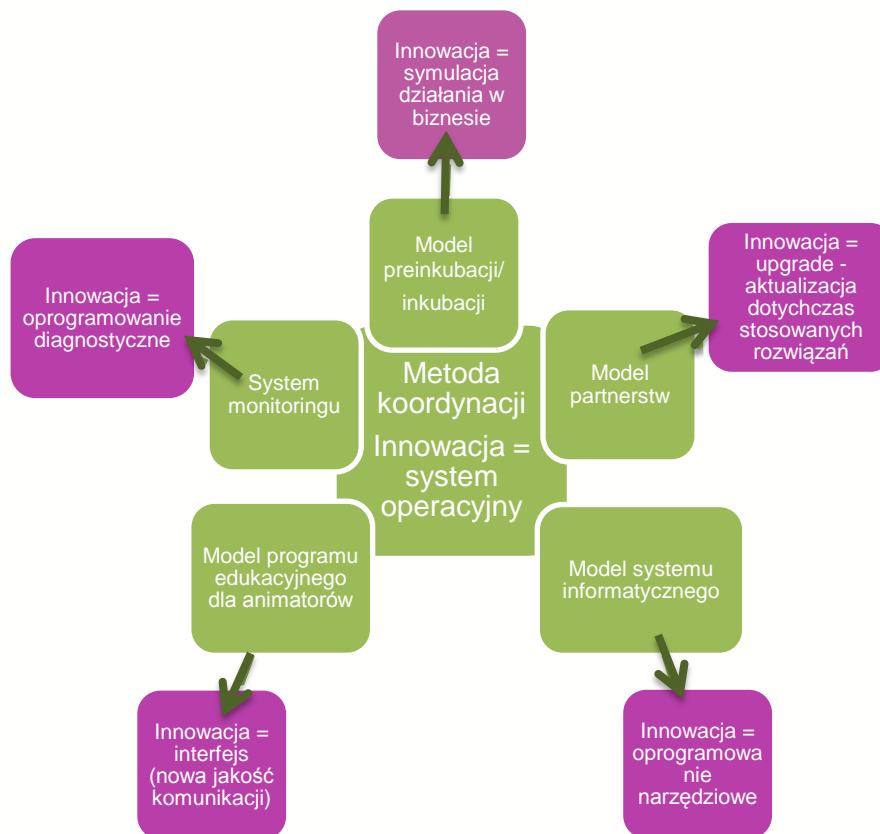
Ekonomia społeczna związana jest z obszarami życia ludzkiego, które nie dają się w precyzyjny sposób zmierzyć, ocenić, zdefiniować. Barię rozwoju ES na poziomie regionalnym jest jej rozproszenie, hermetyczność sektora i jego języka oraz ogólny brak wiedzy na ten temat. Po raz pierwszy podjęta została próba ustrukturyzowania działań i relacji w tym obszarze. Poprzez metodę koordynacji działań w obszarze ES, dotychczas płynny zbiór relacji zostanie przekształcony w system współpracy wyposażony w kompleksowe narzędzia prowadzenia polityki rozwoju (zob. zastosowaną w projekcie koncepcję wirtualnej organizacji, która umożliwia integrowanie interesariuszy). Innowacyjny w obszarze ES efekt synergii będzie pozytywnie wpływał na rozwój całego regionu.

Gdyby skorzystać dla opisu metody koordynacji z terminologii informatycznej, to metoda ta stanowiłaby „system operacyjny”, tworzący warunki dla inicjowania aktywności lokalnej i regionalnej. Metoda koordynacji pozwoli na:

- planowanie i czasowo-operacyjne tworzenie zadań;
- kontrolę i podział zadań;
- dostarczanie mechanizmów do synchronizacji zadań i komunikacji pomiędzy zadaniami;
- inicjowanie połączeń sieciowych;
- zarządzanie relacjami;
- obsługę podmiotów działających w systemie.

Metoda koordynacji działań w obszarze ES

Metoda koordynacji wg terminologii informatycznej	Wymiar innowacyjności
<p>System operacyjny = platforma rozwoju innowacji społecznych wyposażona we wszystkie niezbędne narzędzia do wzmocnienia potencjału instytucji, koordynowania ich działań i realizacji celów polityki społecznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efekt: polityka społeczna realizowana w sposób zintegrowany, kompleksowy i innowacyjny. 	<p>Wymiar formy wsparcia – stworzenie kompleksowego systemu wsparcia rozwoju ES w regionie składającego się z zestawu narzędzi umożliwiających interwencje na wszystkich poziomach oddziaływania (regionalny, lokalny, PES, jednostki) przy zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań.</p> <ul style="list-style-type: none"> • efekty: <ul style="list-style-type: none"> ○ wzrost spójności działań w obszarze polityki społecznej; ○ objęcie zasięgiem interwencji tzw. „białych plam”; <p>Wymiar grupy docelowej – podniesienie jakości kapitału ludzkiego ES poprzez połączenie potencjału różnych grup i środowisk. Wyposażenie ich w innowacyjne narzędzia umożliwiające sprawne, efektywne i skuteczne działanie na rzecz rozwoju ES.</p> <ul style="list-style-type: none"> • efekt: synergia dotychczas rozproszonych inicjatyw i przedsięwzięć w sieci kapitału społecznego.

Rysunek 4. Metoda koordynacji działań w obszarze ekonomii społecznej.

Każdy z produktów pośrednich można postrzegać w wymiarze jego własnej innowacyjności.

Model preinkubacji/inkubacji (zał. nr 1 do Opisu produktu finalnego)

Metoda koordynacji wg terminologii informatycznej	Wymiar innowacyjności
<p>Symulacja – narzędzie do testowania działalności gospodarczej w ramach PES w „wirtualnych” warunkach (inkubacja). Efekt = niwelacja ryzyka niepowodzenia.</p>	<p>Wymiar grupy docelowej – połączenie potencjału grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz środowiska akademickiego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • efekt: podniesienie konkurencyjności przyszłych przedsiębiorstw społecznych poprzez wymianę doświadczeń i kompetencji. <p>Wymiar formy wsparcia - zastosowanie nowego narzędzia czyli</p>

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

18

	<p>Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej do pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • efekty: <ul style="list-style-type: none"> ○ zminimalizowanie ryzyka niepowodzenia przedsięwzięcia; ○ formuła spółdzielni osób prawnych jako narzędzie rozwiązywania problemów społecznych i gosp. na poziomie lokalnym.
--	---

Model partnerstw prywatno-społecznych (zał. nr 2 do Opisu produktu finalnego)

Metoda koordynacji wg terminologii informatycznej	Wymiar innowacyjności
<p>Upgrade – narzędzie do aktualizacji strategii biznesowych PES oraz włączenia ich w sieć powiązań publiczno-prywatno-pozarządowych. Efekt: wyższa skuteczność działań biznesowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiar grupy docelowej – włączenie w partnerstwa biznesowe grup nieznanających się dotychczas (przedsiębiorców, przedsiębiorstwa społeczne oraz samorządów). <ul style="list-style-type: none"> ○ efekt: powstanie sieci publiczno-społecznej kooperacji. • Wymiar problemu – nowe narzędzie rozwiązania problemu niskiej skuteczności działań rynkowych PES poprzez wsparcie biznesowe przedsiębiorców <ul style="list-style-type: none"> ○ efekty: <ul style="list-style-type: none"> ▪ profesjonalizacja działalności gospodarczej PES; ▪ realne wcielenie idei CSR w praktykę biznesową.

Model systemu informatycznego pozwalający na koordynację działań podejmowanych na rzecz ES (zał. nr 3 do Opisu produktu finalnego)

Metoda koordynacji wg terminologii informatycznej	Wymiar innowacyjności
<p>Oprogramowanie narzędziowe – narzędzie informatyczne do zarządzania procesem, w tym: wymiany informacji, zarządzania wiedzą, zarządzania współpracą niezależnych podmiotów.</p> <p>Efekt: dobrze funkcjonująca sieć niezależnych podmiotów zrzeszonych w</p>	<p>Wymiar formy wsparcia – udostępnienie wszystkim podmiotom z sektora ES narzędzia, które zapewnią przestrzeń rozwojową dla innowacji społecznych oraz koordynację systemu za pomocą innowacyjnych narzędzi zintegrowanych z systemami społecznościowymi, danymi z różnych źródeł (syndykacja i integracja treści), standaryzacja i kodyfikacja przekazywanej informacji.</p>

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

19

jedną wirtualną organizację na rzecz osiągnięcia wspólnego celu.

- **efekt:** ujednoczenie i zharmonizowanie przebiegu procesów, wzrost sprawności realizowanych działań, poszerzenie dostępności informacji, możliwość prowadzenie komunikacji i współpracy.

Model programu edukacyjnego dla animatorów/tutorów ES (zał. nr 4 do Opisu produktu finalnego)

Metoda koordynacji wg terminologii informatycznej	Wymiar innowacyjności
<p>Interfejs – narzędzie do budowy struktury powiązań i wpływów dla kadry programowania rozwoju ES na poziomie lokalnym. Efekt: sprawnie funkcjonująca na rzecz rozwoju ES struktura powiązań i wpływów.</p>	<p>Wymiar grupy docelowej – udostępnienie narzędzia wyzwalającego niewykorzystywany dotychczas potencjał środowisk lokalnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • efekty: <ul style="list-style-type: none"> ○ nowa jakość współpracy na poziomie lokalnym. ○ wyzwolenie zmiany społecznej na poziomie lokalnym dzięki działalności animatorów/tutorów

Wymiar innowacyjności:

Innowacja produktu finalnego ma charakter wielowymiarowy – zarówno na poziomie produktu finalnego jak i poszczególnych produktów pośrednich oferowane rozwiązania są innowacyjne w rozumieniu wszystkich trzech wymiarów – problemu, grupy docelowej oraz formy wsparcia. Ze względu na kompleksowość rozwiązań oraz szerokie spektrum problemów, które metoda koordynacji może rozwiązać niemożliwe jest jednoznaczne określenie, który z nich jest przeważający. W związku z powyższym nie zdecydowano się na określenie wiodącego wymiaru innowacyjności.

Grupy docelowe innowacji:

- użytkownicy, którzy otrzymają do stosowania wypracowaną metodę:
 - organizacje pozarządowe;
 - podmioty ekonomii społecznej;
 - samorzady;
 - instytucje rynku pracy i pomocy społecznej;
 - przedsiębiorcy i instytucje otoczenia biznesu.

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

20

- odbiorcy, których problemy będą skuteczniej rozwiązywane dzięki wprowadzeniu innowacji:
 - wszystkie osoby korzystające z usług podmiotów ekonomii społecznej, instytucji pomocy społecznej zagrożone wykluczeniem społecznym;
 - studenci, absolwenci, doktoranci uczelni wyższych.

Produkt finalny projektu:

Innowacyjne narzędzie - metoda koordynacji działań w obszarze ekonomii społecznej wsparcia przedsiębiorczości społecznej oraz podmiotów działających na rzecz jej rozwoju opisana w podręczniku oraz interaktywny system informatyczny. Metoda koordynacji służy ustrukturyzowaniu wszystkich elementów tj. zasobów, relacji i działań (jako podstawa wzmocnienia sprawności komunikacji i współpracy).

Na metodę koordynacji składają się:

- cztery modele działań w obszarze ekonomii społecznej (zał. nr 1,2,3,4 do opisu produktu finalnego, który stanowi zał. nr 2 do niniejszej strategii);
- opis założeń systemu monitoringu sektora ES (zał. nr 5 do opisu produktu finalnego, który stanowi zał. nr 2 do niniejszej strategii);
- opis propozycji założeń funkcjonowania jednostki koordynującej działania w tym obszarze (zał. nr 6 do opisu produktu finalnego, który stanowi zał. nr 2 do niniejszej strategii).

Warunki skutecznego wdrożenia innowacji:

- weryfikacja założeń na etapie testowania oraz wprowadzenie potrzebnych korekt;
- akceptacja proponowanych rozwiązań przez decydentów na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz zaangażowanie ze strony wszystkich interesariuszy;
- przeszkolenie użytkowników w zakresie tworzonego systemu informatycznego oraz zachęcenie wszystkich podmiotów z obszaru ES do aktywnego udziału w tworzeniu portalu, tak aby nie była to kolejna strona "bez życia".

Szacunkowe koszty wdrożenia modelu: 1 700 000,00 zł.

Szacunkowy czas wdrożenia modelu: 11 miesięcy

Konieczne zmiany

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

21

Wynikiem pogłębionej diagnozy jest rezygnacja z podręcznika dobrych praktyk uznano bowiem, że na rynku istnieje wiele zdefiniowanych i opisanych przedsięwzięć z obszaru ES w formach atlasów, biuletynów itp. Zrezygnowano również z osobnego badania dot. zakresu równości szans kobiet i mężczyzn w obszarze oddziaływania projektu, natomiast elementy dotyczące tego zakresu znajdują się w badaniu dotyczącym potrzeb grup docelowych (osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz studentów, absolwentów i doktorantów wyższych uczelni), którego raport stanowi zał. nr. 4 do niniejszej strategii. Jednocześnie uszczegółowiono produkt finalny wprowadzając 4 modele wsparcia działań w obszarze ES, które składają się na metodę koordynacji.

IV Plan działań w procesie testowania produktu finalnego

Na etapie pogłębionej diagnozy dokonano ponownej oceny grup docelowych i zdefiniowano oraz nawiązano kontakt z przedstawicielami użytkowników i odbiorców. Kierując się zasadą empowermentu zaangażowano przedstawicieli grup docelowych w prace nad wstępnymi modelami, które składają się na wypracowywaną w ramach projektu metodę koordynacji. Dzięki spotkaniom z kierownikami ośrodków pomocy społecznej model preinkubacji/ inkubacji został osadzony w rzeczywistych potrzebach klientów pomocy społecznej. Uzupełnieniem powyższego były bezpośrednie spotkania z odbiorcami projektu czyli osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym oraz studentami uczelni wyższych.

Wszelkie dostępne dane dot. bezrobocia w podziale na płeć wskazują na wyraźnie gorszą sytuację kobiet na rynku pracy (większa liczba bezrobotnych kobiet, mniej ofert pracy itp.). Ponadto, aby wsparcie w postaci inkubatora odzwierciedlało rzeczywiste potrzeby odbiorców, przeprowadzono badanie dot. potrzeb grup docelowych (zał. nr 4) również w kontekście potrzeb wynikających z różnicy płci. Badania potwierdziły, iż z jednej strony kobiety są w gorszej sytuacji na rynku pracy, ale z drugiej są zdecydowanie bardziej zdeterminowane i zmotywowane do zmiany swojej sytuacji. Wskazuje to na potrzebę podjęcia w stosunku do mężczyzn szczególnie aktywnych form wsparcia. Z kolei kobietom zdecydowanie trudniej jest brać udział w różnych formach szkoleniowych z uwagi na konieczność zapewnienia opieki nad osobami zależnymi. Powyższe wskazuje, iż należy dostosować formy wsparcia w stosunku do specyficznych potrzeb kobiet i mężczyzn. Badania w kontekście potrzeb studentów wskazują na większą liczbę uczących się kobiet.

Mężczyźni oceniając swoje kompetencje postrzegają je wyżej od kompetencji kobiet, z kolei kobiety deprecjonują swoją wartość zawodową. Biorąc pod uwagę liczbę studentek można domniemywać, że będą one stanowiły większą część grupy testującej. Podczas wszelkich działań w projekcie należy pamiętać o działaniach afirmujących kompetencje kobiet. Powyższa wiedza zostanie wykorzystana już podczas procesu rekrutacji, tak aby osoby biorące udział w testowaniu modelu miały do dyspozycji najbardziej właściwe narzędzia wsparcia. W testowaniu modelu preinkubacji/inkubacji w zakresie preinkubacji udział weźmie 120 osób, w Inkubacji – max. 40 (w tym 80 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i 40 studentów/absolwentów).

Kolejne badania przeprowadzone w ramach projektu dot. potrzeb JST, przedsiębiorców oraz przedsiębiorstw społecznych (zał. nr 5) zdiagnozowało potrzeby grupy docelowej. Dodatkowo partner odpowiedzialny za opracowanie modelu nawiązał współpracę z przedstawicielami Wielkopolskiego Związku Pracodawców oraz przedstawicielami z obszaru ES (ZAZ), włączając ich do grona ekspertów opracowujących założenia modelu. Użytkownikami i odbiorcami modelu partnerstw będą zarazem przedstawiciele JST, przedsiębiorcy oraz przedsiębiorstwa społeczne. Natomiast w testowaniu modelu udział weźmie 105 osób.

Również w przypadku modelu programu edukacyjnego dla animatorów/tutorów ES wyniki powyższych badań wykorzystane były do opracowania założeń programu. Jednocześnie zaangażowanie ekspertów oraz praktyków działających w obszarze ES stało się podstawą do stworzenia założeń modelu edukacyjnego, który łącząc w sobie elementy teoretyczne i praktyczne staje się szansą na kształcenie liderów/tutorów lokalnych posiadających szeroki wachlarz umiejętności pomocnych podczas organizacji społeczności lokalnych. W przypadku modelu edukacyjnego grupą docelową, w której zakładany model edukacji będzie testowany, są przedstawiciele: władz samorządowych powiatu i gmin, ośrodków pomocy społecznej, instytucji rynku pracy, organizacji obywatelskich, przedsiębiorców gospodarki for profit i non profit oraz Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej i Centrów Ekonomii Społecznej. Na etapie testowania w spotkaniach edukacyjnych udział weźmie 100 osób.

W przypadku modelu systemu informatycznego pozwalającego na koordynację działań podejmowanych na rzecz ekonomii społecznej w regionie grupę docelową oprócz wymienionych wyżej osób i instytucji stanowić będą potencjalnie wszyscy zainteresowani polityką społeczną regionu, ekonomią społeczną oraz aktywnym udziałem w życiu społecznym. Każdy korzystający z portalu może

jednocześnie być użytkownikiem i odbiorcą, w zależności od motywów podejmowania działania oraz swoich potrzeb. Etap testowania zakłada przeszkolenie 150 osób w zakresie funkcjonalności systemu.

Zmiany w porównaniu do wniosku o dofinansowanie

Po realizacji I etapu projektu zdecydowano się wprowadzić zmiany dot. wskaźnika grup docelowych w stosunku do założeń wniosku o dofinansowanie. Po przeprowadzonej analizie uznano, iż temat inkubacji jest dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym dużą nowością, do której na chwilę obecną podchodzą z rezerwą. Natomiast, jak już wspomniano w poprzednich punktach strategii, studenci posiadają ograniczoną wiedzę w zakresie ES. Powodzeniem wprowadzanej metody będzie rozpropagowanie wiedzy wśród tych środowisk, w związku z czym etap testowania powinien zakładać mniejszą liczbę osób. Tak więc liczba osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo to 120, w tym 40 studentów/ absolwentów w ramach modelu preinkubacji/ inkubacji. Jednocześnie wprowadzono wskaźniki dot. pozostałych modeli, których wcześniej nie założono we wniosku. Zamiast 83 małych i średnich przedsiębiorstw wprowadzono wskaźniki dot. osób zaangażowanych w testowanie pozostałych modeli: 355 osób zatrudnionych, w tym: w przedsiębiorstwach, w administracji publicznej, w organizacjach pozarządowych, pracowników w szczególnie niekorzystnej sytuacji. Powyższa zmiana jest konieczna ze względu na specyfikę realizacji projektu, gdzie grupa docelowa jest złożona z przedstawicieli różnych środowisk. Z kolei jedynie tak skonstruowana grupa daje możliwość pełnego przetestowania modelu koordynacji w obszarze ES.

Empowerment

Udział wszystkich grup docelowych w kształtowaniu produktu został zapewniony już w I etapie realizacji projektu, co zostało opisane powyżej oraz w punkcie III strategii. Natomiast na etapie testowania, w przypadku każdego modelu składającego się na metodę koordynacji, założono współdziałanie grup testujących w pracach nad ostatecznym kształtem produktu finalnego. Istotny wpływ będą miały tutaj bezpośrednio rozmowy podczas konkretnych szkoleń, spotkań itp. ale również spotkania Grupy Sterującej, na które zapraszani będą przedstawiciele grup docelowych. Spotkania będą okazją do przedyskutowania procesu testowania i analizy założeń produktu. Kolejnym elementem zapewniającym zachowanie zasady

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

24

empowerment będzie monitoring przebiegu testowania. Jedynie prawidłowo zaplanowane metody badania grup docelowych dadzą rzeczywiste odzwierciedlenie ich opinii o tworzonym modelu. Przewidziane jest zastosowanie kompleksowej metodologii monitoringu przebiegu etapu testowania opartej na obiektywnych danych zewnętrznych (raporty i sprawozdania generowane np. automatycznie w ramach systemu inf.), badaniach ilościowych (ankiety ewaluacyjne tworzone oddzielnie dla każdego modelu) oraz badaniach jakościowych – pośrednio poprzez karty uwag/karty oceny oraz bezpośrednio poprzez grupy fokusowe. Monitoring testowania będzie uwzględniał wszystkie perspektywy – zarówno uczestników działań w ramach poszczególnych modeli, jak i kadry realizującej przedsięwzięcia, a także zespołów w obrębie każdego z zadań. Proces testowania przebiegać będzie na kilku powiązanych ze sobą płaszczyznach. Jednocześnie testowane będą cztery modele tworzone przez partnerów projektu. Dodatkowo trwać będą prace nad dalszym rozwojem systemu monitoringu w obszarze ES.

Testowanie rozpocznie się w lutym 2012 r. poprzez zaproszenie do współpracy potencjalnych użytkowników oraz rekrutację odbiorców. Ponieważ projekt zakłada realizację kilku modeli składających się na metodę koordynacji, co z kolei wiąże się z koniecznością powiązania ze sobą wielu różnych działań i grup użytkowników i odbiorców, nawiązanie kontaktu i poinformowanie o założeniach dot. metody koordynacji nastąpiło jeszcze podczas realizacji I etapu. Dla powodzenia procesu testowania istotne znaczenie ma ciągłe czuwanie nad pracami poszczególnych partnerów, tak aby działania były spójne i stanowiły dla siebie uzupełnienie, tym bardziej, że grupy docelowe mogą składać się z przedstawicieli tych samych środowisk. Jednocześnie z testowaniem modeli preinkubacji/inkubacji, partnerstw i edukacji animatorów/tutorów, które na tym etapie stanowią zamknięte programy, ruszą szkolenia z zakresu funkcjonalności systemu informatycznego, które będą zarazem testowaniem już istniejących funkcjonalności.

Analiza rzeczywistych efektów testowania nastąpi w miesiącu październiku 2012 roku (opis pkt. VI). Ewaluacja odpowie na pytanie czy wypracowywany produkt stanowi lepszą i skuteczniejszą metodę niż dotychczas stosowane rozwiązania. W przypadku pozytywnej ewaluacji zostanie opracowana ostateczna wersja produktu (11.2012 r.). Natomiast w przypadku ewentualnych uwag dokonana zostanie korekta uwzględniająca wyniki analizy. Po pomyślnej walidacji produktu finalnego nastąpi wzmocnienie działań upowszechniających i włączających wypracowaną metodę koordynacji w główny nurt polityki.

Szczegółowy plan działań w procesie testowania produktu finalnego stanowi załącznik nr 6 do strategii wdrażania.

V Sprawdzenie czy innowacja działa.

Ocena produktu finalnego będzie opierać się na prowadzonym przez zespół projektowy monitoringu bieżącym oraz zewnętrznej ewaluacji produktu.

Założenia monitoringu na etapie testowania

W ramach każdego z modeli realizowana będzie dostosowany do specyfiki realizowanych przedsięwzięć monitoring bieżący za pomocą następujących narzędzi:

	Narzędzie monitoringu	Sposób weryfikacji powodzenia innowacji
Metoda koordynacji	- obserwacje testerów; - ankiety uczestników przedsięwzięć.	- pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z ewaluacji produktu finalnego; - wysoki poziom satysfakcji testerów modelu (na podstawie ankiet).
w tym monitoring	- obserwacje testerów systemu monitoringu zapisywane na kartach uwag; - podsumowania wydolności systemu informatycznego (generowane automatycznie).	- pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z ewaluacji zewnętrznej produktu; - wysoki poziom satysfakcji testerów modelu (na podstawie ankiet, kart oceny); - pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z procesu testowania modelu zawierającym rzetelny opis charakterystyk modelu, dokonanych w nim zmian oraz opinii testerów; - deklaracja zainteresowania modelem potencjalnych użytkowników (na podstawie formularza zainteresowania rozpowszechnianego na spotkaniach upowszechniających i włączających); - raporty, bazy danych i analizy powstałe w procesie testowania, potwierdzające jego użyteczność.
Preinkubacja i inkubacja	- ankiety ewaluacyjne dla uczestników szkoleń; - karta oceny procesu inkubacji dla uczestników; - spotkania z JST – uwagi rejestrowane na formularzach uwag; - obserwacje prowadzących zapisywane na kartach uwag; - spotkania grupy fokusowej (uczestnicy, osobno prowadzący zajęcia).	- pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z ewaluacji zewnętrznej produktu; - wysoki poziom satysfakcji testerów modelu (na podstawie ankiet, grup focusowych, kart oceny); - pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z procesu testowania modelu zawierającym rzetelny opis charakterystyk modelu, dokonanych w nim zmian oraz opinii testerów; - deklaracja zainteresowania modelem potencjalnych użytkowników (na podstawie formularza zainteresowania rozpowszechnianego na spotkaniach upowszechniających i włączających); - porozumienia o współpracy podpisane przez

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

26

		przedstawiciele JST wyrażające zainteresowanie wdrożeniem modelu preinkubacji/inkubacji na reprezentowanym terenie.
Partnerstwa prywatno-społeczne	<ul style="list-style-type: none"> - ankiety ewaluacyjne dla uczestników szkoleń; - karta oceny procesu tutoringu dla PES/przedsiębiorstwa; - obserwacje prowadzących zapisywane na kartach uwag; - spotkania grupy fokusowej (uczestnicy, osobno prowadzący zajęcia). 	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z ewaluacji zewnętrznej produktu; - wysoki poziom satysfakcji testerów modelu (na podstawie ankiet, grup focusowych, kart oceny); - pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z procesu testowania modelu zawierającym rzetelny opis charakterystyk modelu, dokonanych w nim zmian oraz opinii testerów; - deklaracja zainteresowania modelem potencjalnych użytkowników (na podstawie formularza zainteresowania rozpowszechnianego na spotkaniach upowszechniających i włączających); - powstanie większej ilości partnerstw niż zakładano (na podstawie porozumień).
System Informatyczny	<ul style="list-style-type: none"> - ankieta on-line dostępna na www.wces.pl; - ankieta ewaluacyjna dla uczestników szkoleń; - sprawozdania dot. statystyk korzystania z poszczególnych funkcjonalności systemu i błędów – generowane automatycznie, zastosowanie narzędzia googleanalytics; - sprawozdania trenerów ze szkoleń testująco-wdrażających, w których zostaną opisane obserwacje trenerów podczas szkolenia, - sprawozdania z przeprowadzonego doradztwa wdrożeniowego 	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z ewaluacji zewnętrznej produktu; - wysoki poziom satysfakcji testerów modelu (na podstawie ankiet, grup focusowych, kart oceny); - pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z procesu testowania modelu zawierającym rzetelny opis charakterystyk modelu, dokonanych w nim zmian oraz opinii testerów; - deklaracja zainteresowania modelem potencjalnych użytkowników (na podstawie formularza zainteresowania rozpowszechnianego na spotkaniach upowszechniających i włączających).
Program edukacyjny dla Animatorów/ Tutorów ES	<ul style="list-style-type: none"> - ankiety ewaluacyjne dla uczestników szkoleń (pomiar przyrostu wiedzy i zmiany postawy); - obserwacje prowadzących zapisywane na kartach uwag; - spotkania grupy fokusowej (uczestnicy, osobno prowadzący zajęcia). 	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z ewaluacji zewnętrznej produktu; - wysoki poziom satysfakcji testerów modelu (na podstawie ankiet, grup focusowych, kart oceny); - pozytywna opinia dot. modelu przedstawiona w raporcie z procesu testowania modelu zawierającym rzetelny opis charakterystyk modelu, dokonanych w nim zmian oraz opinii testerów; - deklaracja zainteresowania modelem potencjalnych użytkowników (na podstawie formularza zainteresowania rozpowszechnianego na spotkaniach upowszechniających i włączających); - podpisanie porozumień w ramach prowadzonych

spotkań edukacyjnych dotyczących utworzenia lokalnego systemu wsparcia dla rozwoju inicjatyw przedsiębiorczości społecznej.

Odpowiedzialność za realizację monitoringu: za opracowanie narzędzi monitoringu i analizę danych (ankiet, kwestionariuszy, kart oceny itd.) oraz realizację badań jakościowych (grupy fokusowe) odpowiedzialny będzie specjalista ds. merytorycznych. Wszystkie narzędzia powstaną po konsultacjach z zespołami odpowiedzialnymi za realizację danego zadania. Za wykorzystanie narzędzi (dostarczenie uczestnikom i prowadzącym narzędzi, zebranie i przekazanie) odpowiedzialni będą przedstawiciele zespołów poszczególnych zadań.

Mechanizm reakcji na zdiagnozowane błędy:

- w przypadku drobnych uchybień - wprowadzenie natychmiastowych poprawek i zgłoszenie do Lidera;
- w przypadku konieczności wprowadzenia zmian nie zmieniających znacząco założeń modelu - przedyskutowanie z zespołem danego zadania oraz z przedstawicielami Lidera;
- w przypadku kwestii wymagających poważnych zmian w założeniach danego modelu: organizacja spotkania roboczego.

Sposób pomiaru realnego zakresu przydatności i efektywności oferowanego rozwiązania w fazie testowania

Realizowane w ramach monitoringu i ewaluacji wewnętrznej działania i stosowane narzędzia pozwolą szczegółowo zbadać przydatność produktu finalnego i poszczególnych produktów pośrednich z perspektywy odbiorców/użytkowników. Ponadto dla każdego z modeli (produktów pośrednich) oraz produktu finalnego zbierane będą dostępne informacje dot. realizowanych analogicznych działań, ich założeń i kosztów (na podstawie ciągłej kwerendy internetowej i analizy desk research). Informacje te będą wykorzystywane w bieżącej ocenie przydatności i efektywności oferowanego rozwiązania. Ponadto na podstawie zebranych danych (pierwotnych – ankiety, wywiady itd. oraz wtórnych – analiza desk research) możliwy będzie rzetelny pomiar przydatności i efektywności oferowanego rozwiązania w procesie testowania. Informacje te zostaną wykorzystane w raporcie/raportach z testowania produktu finalnego/modeli. Ponadto analiza przydatności (użyteczności)

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

28

oraz efektywności produktu finalnego będzie jednym z głównych celów ewaluacji zewnętrznej produktu.

Ewaluacja produktu finalnego

Ewaluacja produktu finalnego zostanie zlecona Wykonawcy zewnętrznemu w trybie zapewniającym konkurencyjność. Zapytanie zostanie rozesłane do ok. 10-15 podmiotów znajdujących się w bazie Lidera, uwzględnianych w realizowanych postępowaniach na realizację badań. Zapytanie ofertowe będzie miało standardową formę dla zapytań dot. realizacji badań – Opis Przedmiotu Zamówienia precyzujący cel główny badania, cele szczegółowe badania, główne problemy badawcze, pytania badawcze, preferowane do zastosowania metody i techniki badawcze, harmonogram badania, strukturę raportu końcowego, strukturę oferty, kryteria oceny ofert. Ocena ofert odbędzie się wg. określonych kryteriów, będących rezultatem stosunku ceny do oceny przyznanej przedstawionej metodologii, przy czym waga ceny nie będzie wyższa niż 50%.

W związku z bardzo kompleksowym charakterem produktu finalnego oraz w związku z włączeniem w zakres ewaluacji materiałów zebranych na potrzeby monitoringu bieżącego preferowane przez Zamawiającego będą badania jakościowe, umożliwiające uzyskanie wielowymiarowej oceny produktu finalnego i jego składowych. Minimum metodologiczne stanowić będzie: analiza danych zastanych (dot. analogicznych rozwiązań oraz dokumentacji wytworzonej na potrzeby produktu i jego składowych), analiza statystyczna danych ilościowych zebranych na potrzeby monitoringu bieżącego, indywidualne wywiady pogłębione (np. z testerami, kadrą prowadzącą, zespołami ds. zadań, otoczeniem, ew. ekspertami zewnętrznymi w danych obszarach – tzw. wywiady eksperckie), zogniskowane wywiady grupowe (m.in. z testerami, odbiorcami, użytkownikami, ekspertami). Podstawowy zakres badania będzie koncentrować się wokół oceny produktu finalnego i jego produktów pośrednich pod kątem trafności, skuteczności i efektywności w porównaniu z innymi stosowanymi w danym obszarze rozwiązaniami.

Za koordynację realizacji badania ze strony Zamawiającego będzie odpowiedzialny specjalista ds. merytorycznych, badanie będzie realizowane w ścisłej współpracy z Partnerami. Planowany okres realizacji ewaluacji: 09.-12.2012. Planowany koszt realizacji ewaluacji: max. 60 tys. zł.

Dostępność produktu finalnego dla szerszego grona użytkowników

Po pozytywnej ocenie produktu finalnego (ewaluacja zewnętrzna i wewnętrzna) ostateczna wersja produktu (poddana poprawkom w ramach testowania) będzie dostępna dla użytkowników poprzez portal internetowy www.wces.pl na którym będą umieszczone wszystkie materiały – podręcznik, materiały multimedialne itd. Umieszczenie produktu finalnego w Internecie umożliwi nieograniczony dostęp do niego wszystkich zainteresowanych. W ramach portalu będzie również oferowane doradztwo wdrożeniowe dla potencjalnych użytkowników.

Ponadto produkt finalny będzie przekazywany użytkownikom w ramach prowadzonych działań upowszechniających i włączających opisanych w strategii upowszechniania oraz strategii wdrażania. W ramach tych działań szerokiemu gronu będzie również przekazywana informacja o stałej dostępności produktu na stronie www.wces.pl.

VI. Strategia upowszechniania

Celem działań upowszechniających jest poinformowanie o produkcie wypracowywanym w ramach projektu możliwie szerokiej grupy osób zainteresowanych sytuacją i rozwojem ekonomii społecznej w Wielkopolsce. Podejmowane już w I etapie działania upowszechniające oraz planowane w kolejnej fazie mają za zadanie przygotowanie gruntu pod działania włączające do głównego nurtu polityki. Dzięki przekazaniu określonych merytorycznych informacji o produkcie zostanie rozpropagowana i ugruntowana wiedza o nim, stworzone zostaną warunki sprzyjające zainteresowaniu decydentów, którzy mają wpływ na politykę regionalną. Już w I etapie realizacji projektu zaplanowano przedsięwzięcia mające na celu przede wszystkim promocję projektu, ale również upowszechnienie opracowywanych rozwiązań, które składają się na produkt finalny.

Takie rozwiązanie było zasadne ze względu na szeroki zakres działań podejmowanych w projekcie oraz konieczność podjęcia wielostronnych działań upowszechniających w całym regionie. Wydarzeniem, które niewątpliwie upowszechniało wiedzę o produkcie projektu były II Dni Kultury Solidarności, które odbyły się w listopadzie. DKS to ciąg wydarzeń dedykowanych ekonomii solidarnej i polityce społecznego rozwoju, szczególnie w wymiarze regionalnym. Stanowiły one doskonałą okazję do zaprezentowania działań projektu oraz wypracowywanych modeli składających się na produkt finalny.

Kolejnym elementem składającym się na planowaną kampanię upowszechniającą jest portal www.wces.pl, który ma być podstawą tworzonego w ramach projektu systemu koordynacji działań w obszarze ekonomii społecznej. W chwili obecnej portal stanowi efektywne źródło informacji o projekcie, skutecznie wspierane stroną internetową lidera oraz partnerów projektu. Zaplanowana na kolejny etap realizacji projektu strategia upowszechniania oparta jest na doświadczeniach z I etapu, co pozwoli na dobór adekwatnych i precyzyjnych narzędzi upowszechniających.

Nadawcami komunikatów będą: lider, partnerzy realizujący projekt oraz podmioty współpracujące: Wielkopolski Związek Pracodawców, Związek Pracodawców Lewiatan, Związek Miast Polskich, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, Konwent Dyrektorów Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej a także przedstawiciele władz lokalnych, którzy współpracują z partnerami projektu w wielu poza projektowych przedsięwzięciach.

Adresatami komunikatów natomiast będą: osoby odpowiedzialne za tworzenie polityki i decydenci (marszałkowie, starostowie, wójtowie, burmistrzowie), jednostki samorządu terytorialnego, instytucje otoczenia biznesu (np. związki pracodawców, izby gospodarcze itp.), przedsiębiorcy, organizacje mające wpływ na osoby odpowiedzialne za tworzenie polityki i na decydentów np. izby handlowe, agencje rozwoju itp.), szeroko rozumiany świat nauki, wszystkie podmioty działające w obszarze ekonomii społecznej, media oraz wszyscy mieszkańcy regionu.

Treść komunikatów zostanie dostosowana do danej grupy adresatów oraz będzie zależała od etapu realizacji projektu: inne informacje będą na etapie testowania produktu, a inne np. podczas analizy efektów testowania czy opracowywania ostatecznej wersji produktu finalnego. Na treść komunikatów wpływ będzie miała również formuła produktu finalnego, na który składają się cztery modele.

1. Dla osób odpowiedzialnych za tworzenie polityki i decydentów ważne będą aspekty związane z: kosztami wdrożenia produktu, sposobami włączenia do nurtu polityki czy z problemami, które mogą zostać rozwiązane dzięki wdrożeniu produktu.
2. Przedsiębiorców oraz instytucje z otoczenia biznesu interesują głównie kwestie związane ze skutecznością i korzyściami proponowanych rozwiązań:

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

31

silne partnerstwo biznesowe z podmiotami ekonomii społecznej, stała współpraca na zasadach podwykonawstwa lub stałego zleceniodawcy czy rozwijanie idei społecznej odpowiedzialności biznesu.

3. Z kolei w komunikatach adresowanych do osób ze świata nauki konieczne jest zaakcentowanie pojawiającej się możliwości kształtowania nowego rodzaju przywództwa w lokalnych społecznościach, nowego obszaru współpracy dla rozwoju przedsięwzięć edukacyjnych i ekonomicznych popartego przykładami dobrych praktyk.
4. Dla podmiotów ekonomii społecznej informacja zawierać musi szczegółowy opis produktu finalnego, wskazanie czym proponowane działania różnią się od wcześniej stosowanych rozwiązań, jakie korzyści związane są ze stosowaniem produktu oraz dokładną instrukcję stosowania wypracowanych narzędzi.
5. Komunikaty skierowane do mediów muszą być stosunkowo krótkie, zaakcentowane zostaną w nich główne wartości produktu finalnego.
6. Komunikaty do mieszkańców Wielkopolski upowszechniające produkt finalny oraz wiedzę z zakresu ES będą zależały od fazy realizacji projektu. Na etapie testowania skupiać będą przede wszystkim informacje o samym produkcie i etapach testowania oraz tworzonych modelach, natomiast w kolejnych fazach komunikat będzie rozszerzany o korzyści wynikających z opracowanego modelu koordynacji i ogólnej wiedzy z zakresu ES.

Plan działania wraz z stosowanymi narzędziami:

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

32

Zadanie - upowszechnianie	Czas realizacji	Wykorzystywane narzędzia upowszechniania	Sposób weryfikacji	Pomiar efektu upowszechniania
E-maile do potencjalnych użytkowników z opisem testowanego produktu.	01.-03.2012	Poczta elektroniczna	Potwierdzenia nadania e-maili	Liczba odpowiedzi od potencjalnych użytkowników
Uzupełnianie treści na stronie internetowej	02.2012-04.2013	Strona internetowa www.wces.pl	Print screen strony z zamieszczanymi treściami	Monitoring liczby odwiedzin strony www.
Spotkania dotyczące założeń modelu z grupami docelowymi	02.2012 - 06.2012	Prezentacja, dyskusja panelowa	Listy obecności, zdjęcia	Ankieta internetowa dotycząca działań podjętych po spotkaniu
Seminaria naukowe/społeczne/edukacyjne	I- 02.-03.2013	Prezentacja, dyskusja panelowa	Listy obecności, zdjęcia	Ankieta internetowa dotycząca działań podjętych po spotkaniu
Kampania billboardowa	I - 02.-03.2012; II - 04.-06.2012, III 01.-03.2013	Billboardy, citylighty	Wzory billboardów dostępne na stronie internetowej; umowa z wykonawcą	Raport z badania skuteczności kampanii upowszechniającej, statystyki dot. zasięgu przekazu na nośnikach
Kampania medialna	artykuł dot. testowanego produktu - I -03.2012; II - 09.-12.2012 2012 r.; III - 01.-03.2013; spoty reklamowe radiowe - 01.-03.2013; wkładki do lokalnej gazet I- 01.-03.2012; II - 09.-12.2012; III - 01.-03.2013)	Artykuły prasowe w dodatkach nt. funduszy europejskich w gazetach regionalnych; spoty radiowe w regionalnych stacjach radiowych	Artykuły prasowe, nagrania radiowe, umowy z wykonawcami	Raport z badania skuteczności kampanii upowszechniającej, statystyki dot. nakładu, słuchalności oraz zasięgu przekazu.
Listy informacyjne kierowane do decydentów	03.-06. 2012 r.	List w formie dokumentu informacyjnego	Potwierdzenia nadania listów	Liczba zwrotnych odpowiedzi,
III Dni Kultury Solidarności	09.-12.2012 r	Cykl spotkań promujących produkt finalny i ekonomie społeczną	Listy obecności, zdjęcia, umowy z Wykonawcami, materiały informacyjno promocyjne – ulotki, plakaty, zaproszenia na DKS	Lista obecności z poszczególnych wydarzeń, liczba uczestników poszczególnych wydarzeń;
Film upowszechniający produkt	01.-03. 2013	Ok. 30 min reportaż telewizyjny wraz z emisją w TV regionalnej	Materiał filmowy, umowa z Wykonawcą	Raport z badania skuteczności kampanii upowszechniającej, statystyki dot. zasięgu pasma.

VII Strategia włączania do głównego nurtu polityki.

Celem działań mainstreamingowych będzie doprowadzenie do szerokiego wykorzystania produktu w praktyce, czyli włączenia do głównego nurtu polityki i praktyki.

Adresatami działań z jednej strony będą instytucje, podmioty i osoby działające w obszarze ekonomii społecznej, ale również przedsiębiorcy, którzy będą mogli praktycznie zastosować wypracowany w projekcie produkt finalny, czyli zbiór narzędzi wspierających przedsiębiorczość społeczną i rozwijających współpracę sektora ekonomii społecznej, instytucji rynku pracy, pomocy społecznej, przedsiębiorców oraz szeroko rozumianych władz lokalnych/samorządów.

Natomiast drugą niezmiernie istotną grupą adresatów będą decydenci mający wpływ na politykę społeczną oraz władze samorządowe odpowiedzialne za tworzenie warunków rozwoju i współpracy w lokalnych społecznościach. Działania włączające będą zatem skierowane do tych samych grup co działania upowszechniające, stanowiąc kontynuację poprzednich. Wykorzystane zostaną jednak inne narzędzia do realizacji strategii włączania do nurtu polityki.

Plan działania wraz zastosowanymi narzędziami

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

34

STOWARZYSZENIE
NA RZECZ SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH

Forum
Rozwoju Nowoczesnych Technologii
Integrujące Cytelne Technologie

BARKA FUNDACJA
POMOCY
WZAJEMNEJ

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zadanie	Typ mainsteramingu	Czas realizacji	Wykorzystywane narzędzia	Sposób weryfikacji	Sposób udokumentowania włączenia produktu do głównego nurtu polityki
Prezentacja produktu finalnego na gremiach decydentów – Konwent Marszałków	wertykalny	06.-09.2012/01.-03.2013	Prezentacja, lobbying	listy obecności	Rekomendacja Konwentu w zakresie stosowania na poziomie regionalnym
Dyskusja nad testowanym produktem oraz prezentacja ostatecznej wersji produktu finalnego - Konwent Starostów (włączenie informacji/prezentacji o produkcie finalnym do obrad)	wertykalny	III kwartał 2012 r. I kwartał 2013 r.	Dyskusja, prezentacja	Listy obecności	Rekomendacja dotycząca zmian Rekomendacja dotycząca wdrożenia
Prezentacja produktu finalnego połączona z debatą - Konwent Dyrektorów ROPS	wertykalny	III kwartał 2012 r.	Prezentacja , dyskusja panelowa	Listy obecności	Rekomendacja dotycząca zmian w kontekście włączenia
Prezentacja produktu finalnego połączona z debatą - Konwent Dyrektorów PUP	horyzontalny	III kwartał 2012 r.	Prezentacja , dyskusja panelowa	Listy obecności	Rekomendacja dotycząca zmian w kontekście włączenia
Debatą nad kształtem produktu finalnego Komisja Rodziny, Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego pracująca w ramach Sejmiku Województwa Wielkopolskiego (włączenie w prace komisji)	horyzontalny	III kwartał 2012 r.	Prezentacja , dyskusja panelowa	Listy obecności	Rekomendacja dotycząca zmian w kontekście włączenia
Wysłanie informacji z opisem produktu finalnego do Wielkopolskiego Forum OPS	horyzontalny	I kwartał 2013 r.	List w formie dokumentu informacyjnego	Potwierdzenie nadania przesyłki pocztowej	Przekazanie przez WFOPS rekomendacji do ośrodków pomocy społecznej w regionie
Spotkania indywidualne z decydentami, które będą kontynuacją wysyłanych wcześniej listów informujących o produkcie finalnym; w 5 subregionach Wielkopolski po jednym spotkaniu	horyzontalny	IV kwartał 2012 r. oraz I kwartał 2013 r.	Prezentacja, lobbying	Listy obecności	Możliwość uwzględnienia wypracowanych rozwiązań w lokalnych Strategiach Rozwiązywania Problemów Społecznych poprzez współpracę z zespołami ds. strategii, w skład których wchodzi władze lokalne oraz przedstawiciele społeczności lokalnych i organizacji pozarządowych
Przesłanie propozycji zmian legislacyjnych do decydentów	wertykalny	I kwartał 2013 r.	Dokument w formie katalogu proponowanych zmian legislacyjnych	Potwierdzenie nadania przesyłki pocztowej	Zgłoszone propozycje zmian legislacyjnych

Zmiany legislacyjne

W trakcie testowania produktu finalnego i poszczególnych jego komponentów zbierane będą informacje dot. koniecznych zmian prawnych dla sprawnego wdrażania i działania modelu koordynacji działań w obszarze ES. Na etapie strategii wdrażania projektu za niezbędne uznano wprowadzenie zmian w następujących obszarach:

Problem	Propozycja rozwiązania	Obszar prawa	Adresat
Brak sprecyzowanych zapisów dot. zadań samorządu województwa w obszarze koordynacji rozwoju ekonomii społecznej na poziomie regionalnym. Ekonomia społeczna znajduje się na styku działań z zakresu polityki społecznej oraz działań z zakresu wspierania przedsiębiorczości, wykracza tym samym poza zadania jednostek właściwych ds. polityki społecznej oraz ds. wspierania przedsiębiorczości. Brak także jednoznacznych wytycznych co do podmiotu, który powinien być odpowiedzialny za koordynację polityki w obszarze wsparcia ES, także w obszarze rozdysponowywania środków z funduszy strukturalnych.	Wskazane byłoby usystematyzowanie zadań samorządu województwa w zakresie ekonomii społecznej poprzez uzupełnienie odpowiednich aktów prawnych regulujących zadania samorządu. Ponadto wskazane byłoby opracowanie wytycznych dot. roli jednostek organizacyjnych samorządu (szczególnie ROPS) w systemie dystrybuowania środków z PO KL.	Ustawa o samorządzie województwa, ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawa o pomocy społecznej.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji.
Brakuje jednoznacznych wytycznych do stosowania prawa zamówień publicznych w kontekście stosowania klauzul społecznych oraz stosowania pomocy publicznej dla działalności gospodarczej PS. Dostępne dokumenty informacyjne nt. klauzul społecznych (np. Zalecenia Ministra Rozwoju Regionalnego oraz Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące stosowania <<klauzul społecznych>> w zamówieniach publicznych) nie precyzują jak sformułować dokumentację przetargową z wykorzystaniem klauzuli społecznej przy zachowaniu wszystkich wymogów formalnych wynikających z PZP. Jest to jedną z przyczyn niewykorzystywania tego narzędzia przez przedstawicieli administracji publicznej.	Wskazane byłoby opracowanie kompleksowych wytycznych dot. sporządzania dokumentacji przetargowej w postępowaniach z wykorzystaniem klauzul społecznych.	Ustawa Prawo Zamówień Publicznych, ustawa o przedsiębiorstwie społecznym (projekt).	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Urząd Zamówień Publicznych.

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

36

Problem	Propozycja rozwiązania	Obszar prawa	Adresat
Brakuje możliwości prawnych związywania partnerstw publiczno- społeczno-prywatnych w celu tworzenia zintegrowanego systemu wsparcia dla PS. Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie reguluje kwestie związywania partnerstw publiczno-społecznych, ale bez sektora prywatnego. Partnerstwa te mają charakter zadaniowy i powinny się rozwiązać po zrealizowaniu zadania. Jest to niewystarczające w sytuacji długofalowych działań edukacyjno-formacyjno- przedsiębiorczych w środowiskach lokalnych na rzecz włączenia społecznego.	Konieczne jest promowanie rozwiązań partnerskich dotyczących rozwoju PS w regionie, powiecie, gminie np. poprzez umożliwienie tworzenia spółek pożytku publicznego powoływanych w partnerstwie sektora publicznego, obywatelskiego i prywatnego.	Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawa o samorządzie gminnym, ustawa o samorządzie powiatowym, ustawa o samorządzie województwa	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji.
W chwili obecnej brak regulacji precyzujących kategorię usług wyższej użyteczności publicznej. Taka kategoria, w której realizację zaangażowane byłyby przedsiębiorstwa społeczne mogła by stanowić podstawę do określenia ich priorytetowej ze względów społecznych roli, a co za tym idzie podstawę do korzystania ze wsparcia publicznego.	Konieczne jest opracowanie i wdrożenie mechanizmu określania i aktualizacji pakietu usług wyższej użyteczności publicznej świadczonych przez przedsiębiorstwa społeczne, będących podstawą do korzystania ze wsparcia publicznego;	Ustawa o samorządzie gminnym, ustawa o samorządzie powiatowym, ustawa o samorządzie województwa, ustawa o przedsiębiorstwie społecznym (projekt).	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Gospodarki.
Utrudniony system poręczeń w chwili obecnej jest poważną barierą w rozwoju spółdzielni socjalnych. Instytucje dysponujące środkami na wsparcie spółdzielni socjalnych żądają od nich gwarancji na udzielone wsparcie, których te nie są w stanie zapewnić.	Wdrożenie na poziomie regionalnym zasad uruchamiania funduszy poręczeniowo-pożyczkowych, jak również funduszy na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla PS.	Ustawa o samorządzie wojewódzkim, ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343

37

Problem	Propozycja rozwiązania	Obszar prawa	Adresat
Obowiązujące obecnie regulacje prawne dot. tzw. starych podmiotów ekonomii społecznej (np. spółdzielni inwalidów, spółdzielni pracy) nie sprzyjają przekształcaniu ich w podmioty nowej ekonomii społecznej (np. spółdzielnie socjalne), a raczej w podmioty czysto biznesowe. Takie regulacje doprowadzają do utraty charakteru wspólnotowego przedsiębiorstwa.	Opracowanie i wdrożenie w życie prawnych mechanizmów ułatwiających transformację podmiotów tzw. starej ekonomii społecznej w przedsiębiorstwa społeczne i zachęcających do podjęcia takiego działania; nie chodzi przy tym tylko o zmianę formy, lecz także modyfikację struktur i zasad działania.	Prawo spółdzielcze, ustawa o spółdzielniach socjalnych, ustawa o przedsiębiorstwie społecznym (projekt).	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Gospodarki.
W chwili obecnej polityki publiczne wdrażane są w Polsce w sposób nieskoordynowany przy zachowaniu tzw. „resortowości”. Nie sprzyja to prowadzeniu spójnej polityki rozwoju regionalnego i krajowego. Ekonomia społeczna jest zagadnieniem interdyscyplinarnym funkcjonującym na styku kilku obszarów – m.in. polityki społecznej, polityki gospodarczej, edukacji, ochrony środowiska, zdrowia, sportu i turystyki. „Resortowe” podejście ogranicza komplementarność działań oraz nie dopuszcza do zaistnienia efektu synergii związanego z kompleksowym rozwiązywaniem problemu na różnych poziomach. Ponadto takie podejście znacznie obniża efektywność wydatkowanych środków- poprzez finansowanie nieskoordynowanych działań dochodzi do dublowania inwestycji w pewnych obszarach.	Uwzględnienie potencjału i specyfiki gospodarki społecznej na etapie tworzenia regulacji prawnych w innych obszarach, nie tylko związanych z polityką społeczną państwa (polityką integracji społecznej, aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, promocji zatrudnienia), ale również w obszarze edukacji, ekologii, zarządzania odpadami, usług społecznych, przedsiębiorczości lokalnej itd.	Ustawa o samorządzie wojewódzkim, ustawa o samorządzie powiatowym, ustawa o samorządzie gminnym, ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji.
W chwili obecnej w działaniach mających zapobiegać wykluczeniu społecznemu pomijana jest grupa osób pracujących w tzw. „elastycznych” wymiarach zatrudnienia takich jak: umowy o dzieło czy o umowy zlecenie. Te formuły prawne nie gwarantują często bezpieczeństwa socjalnego i skutkują bardzo trudną sytuacją materialną osób	Konieczne byłoby umożliwienie objęcia wsparciem także osób pracujących o bardzo niskim dochodzie.	Ustawa o pomocy społecznej, system realizacji PO KL.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Problem	Propozycja rozwiązania	Obszar prawa	Adresat
pracujących.			

Dokładny katalog propozycji zmian prawnych koniecznych do skutecznego wdrożenia produktu finalnego zostanie opracowany po zakończeniu testowania projektu.

VIII Kamienie milowe II etapu projektu

Lp.	Miesiąc	Kamień milowy
1.	02-09. 2012	Etap testowaniu produktu finalnego
2.	02/03 2012	e-maile do potencjalnych użytkowników z opisem testowanego produktu
3.	02-04 2012	Spotkania dotyczące założeń modelu z grupami docelowymi
4.	04-05 2012 01-02 2013	Kampania billboardowa
5.	10-11 2012 01-02 2013	Spotkania indywidualne z decydentami w 5 subregionach Wielkopolski
6.	10-11 2012	Prezentacje produktu na konwencji dyrektorów PUP i ROPS
7.	09. 2012 01/02 2012	Prezentacje produktu na konwencji marszałków, starostów
8.	10. 2012	Analiza rzeczywistych efektów produktu
9.	11. 2012	Opracowanie produktu finalnego

IX Analiza ryzyka

Ze względu na specyfikę projektów innowacyjnych testujących są one szczególnie narażone na występowanie ryzyka. W związku z powyższym zdiagnozowanie i zarządzanie ryzykiem jest kluczową kwestią dla powodzenia tego rodzaju przedsięwzięć.

Diagnoza ryzyka odbyła się już na początku pierwszego etapu realizacji projektu, natomiast analiza ryzyka odbywa się na bieżąco między innymi podczas spotkań Grupy Sterującej według standardów zarządzania projektami:

- Identyfikacja ryzyka oraz ocena jego wpływu na realizację projektu;

- Planowanie działań zapobiegawczych i sposobów reagowania na wystąpienie ryzyka;
- Wdrażanie zaplanowanych działań w przypadku wystąpienia zagrożenia.

Kierując się przyjętą zasadą zarządzania ryzykiem zdefiniowano następujące zagrożenia w skali 1-4, gdzie 1 oznacza niskie ryzyko, a 4 wysokie:

Lp.	Ryzyko	Prawdopodobieństwo	Wpływ na projekt	Ocena ryzyka	Minimalizacja/ zapobieganie
1.	Ryzyko procedur związane z różnymi zasadami funkcjonowania organizacji pozarządowych i JST – lider partnerstwa jako jednostka samorządu terytorialnego kieruje się procedurami, które mogą znacząco wpływać np. na termin podejmowania decyzji	1	2	2	bieżący monitoring działań projektowych w celu przewidywania ewentualnych problemów i możliwości zmian wiążących się z koniecznością podjęcia uchwały przez Zarząd Województwa Wlkp.
2.	Ryzyko zakresu – źle dobrane działania do potrzeb i wymagań grupy docelowej, konieczność wprowadzania zmian i zadań, które nie zostały przewidziane w budżecie i harmonogramie	1	2	2	bieżące kontrolowanie potrzeb i wymagań grupy docelowej, okresowe elastyczne wprowadzanie zmian budżetu i harmonogramu projektu
3.	Ryzyko budżetowe – trudności z płynnością finansową	2	3	4	bieżąca kontrola stanu rozliczenia projektu, weryfikacja wniosków o płatność
4.	Ryzyko otwartości – związane z otwartością i zaangażowaniem użytkowników i odbiorców–brak gotowości na zastosowanie nowych, rozwiązań, brak zainteresowania ze strony potencjalnych grup docelowych czy przedsiębiorców i lokalnych władz	2	2	3	dobór grupy docelowej w oparciu o kryteria rekrutacji dające możliwie dużą gwarancję wyboru osób zdeterminowanych na zmianę swojej sytuacji, rozumiejących cele i działania projektowe ciągle monitoring potrzeb, a także współpraca z OPS, decydentami lokalnymi czy organizacjami z otoczenia biznesu
5.	Ryzyko programowe związane z działaniami, które wpływają na realizację projektu, a które znajdują się poza kontrolą zespołu projektowego np. decyzje podjęte na wyższych szczeblach, zmiany w interpretacji dokumentów programowych	1	1	1	bieżące sprawozdania z realizacji projektu osobom decyzyjnym w jednostce lidera i partnerów, stała analiza dokumentów programowych oraz planowanych zmian
6.	Ryzyko związane z brakiem należytego	1	2	2	Jasne sprecyzowanie zadań,

	zaangażowania w realizowane zadania oraz poczucia odpowiedzialności za realizację projektu stron partnerstwa.				odpowiedzialności partnerów oraz pracowników zaangażowanych w realizację zadań, szczegółowy plan pracy
7.	Ryzyko związane z trudnościami we współpracy grup interdyscyplinarnych na poziomie tworzenia modeli składających się na produkt	2	2	3	Stały monitoring prac grup, obecność doradców, ekspertów, włączenie grup w dyskusję nad kształtem ostatecznym produktu

Podpis osoby upoważnionej ze strony Beneficjenta

.....

Podpis osoby upoważnionej ze strony Partnera nr 1

.....

Podpis osoby upoważnionej ze strony Partnera nr 2

.....

Podpis osoby upoważnionej ze strony Partnera nr 3

.....

Podpis osoby upoważnionej ze strony Partnera nr 4

.....

ul. Piekary 14/15 wces@rops-wielkopolska.poznan.pl
61-823 Poznań www.rops-wielkopolska.poznan.pl
tel. 61 85 67 300 www.wces.pl
tel. 61 85 52 343